

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ У 2019 Р.:

Експериментальна діяльність Університету менеджменту освіти у 2019 р. відбувалася у межах основних напрямів роботи кафедр. Експерименти здійснювалися *на всеукраїнському рівні (усього шість)* за наказом МОН України та *на регіональному рівні (один)*.

Експерименти Всеукраїнського рівня:

1. Тема «Розвиток педагогічної майстерності вчителів мистецьких дисциплін в інноваційному освітньому середовищі гімназії» ((2014–2018 рр.), наказ МОН України № 1319 від 14.11. 2014 р.).

Науковий керівник – Л. Г. Кондратова, канд. педагогічних наук, доцент кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій УМО.

Експериментальна база – 1: Мелітопольська гімназія № 9 Мелітопольської міської ради Запорізької обласної ради.

У 2019 р. завершено четвертий (узагальнювальний) етап.

Проведено опрацювання даних результату експерименту, здійснено співвіднесення результатів експерименту з поставленою метою, відбулося коригування гіпотези.

Порівняння результатів діагностико-концептуального й узагальнювального етапів експерименту показали, що протягом дослідно-експериментальної діяльності значно підвищився рівень інтересу, зацікавленості в розвитку педагогічної майстерності вчителів мистецьких дисциплін. Якщо на початку експерименту він виявлявся на рівні 10% в елементарному рівні, 30% у базовому рівні, 45% на досконалому рівні й 15% на творчому рівні, то після завершення експерименту зменшився -8 в елементарному рівні, -18 у базовому рівні та значно підвищився на(+ 18) на досконалому рівні та + 8 на творчому рівні.

Результати дослідження за професійно-діяльнісним критерієм виявили

розвиток гуманістичної спрямованості мистецько-педагогічної діяльності вчителів у середньому на + 21 на творчому рівні, підвищився на + 4 на досконалому рівні.

Результати дослідження продемонстрували підвищення рівня розвитку особистісних якостей учителів та розвитку їх педагогічної техніки педагогічного такту, педагогічних здібностей на + 18 на досконалому рівні та + 12 на творчому рівні. А рівень результативності мистецько-педагогічної діяльності в середньому підвищився на +12,75.

Оцінено рівень впливу інноваційного освітнього середовища ліцею на розвиток педагогічної майстерності вчителів мистецьких дисциплін за системно-когнітивним, змістовно-технологічним та оптимально-інформаційним критеріями.

Встановлено, що створене інноваційне освітнє середовище суттєво вплинуло на рівень розвитку професійно-педагогічної компетентності та педагогічної майстерності педагогів. Учителі мистецьких дисциплін наприкінці експерименту продемонстрували високий рівень володіння технікою проведення дослідно-експериментальної роботи, яка загалом вплинула на рівень розвитку педагогічної майстерності, професійної компетентності в процесі розбудови інноваційного освітнього середовища ліцею.

Проведена дослідно-експериментальна робота довела, що рівень розвитку педагогічної майстерності вчителів в інноваційному освітньому середовищі змінився завдяки використанню інтерактивних, інноваційних форм і методів організації роботи в інноваційному середовищі ліцею. Це забезпечило стійкий розвиток рівня творчої активності та продуктивності педагогічних працівників.

Результати кількісного й якісного аналізів, системне оцінювання ефективності технології розвитку педагогічної майстерності вчителів продемонстрували правильність вибраних форм і методів, технологій проведення дослідження.

Популяризація набутого досвіду з проблеми дослідження та поширення кращих педагогічних ідей щодо розбудови інноваційного освітнього середовища відбулася завдяки висвітленню результативності діяльності в педагогічній пресі, публікації збірника праць Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції «Педагогічні умови розвитку педагогічної майстерності вчителів мистецьких дисциплін в інноваційному освітньому середовищі» та підготовці загального збірника електронних матеріалів дослідно-експериментальної діяльності.

2. Тема «Формування інтегрованого освітнього середовища ліцею як фактор різнобічного розвитку особистості учня» ((червень 2018 р. – червень 2023 р.), наказ МОН № 834 від 01.08.2018 р.).

Науковий керівник – Л. Г. Кондратова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій УМО.

Експериментальна база – 2: Запорізький класичний ліцей Запорізької міської ради Запорізької області; Центральний інститут післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2019 р.

Із вересня 2018 р. по вересень 2019 р. в Запорізькому класичному ліцеї Запорізької міської ради Запорізької області *в процесі реалізації I (організаційно-підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи* було проведено теоретичну, науково-методичну підготовку педагогічного колективу до роботи в інноваційному режимі.

На виконання першого завдання експериментальної роботи: проведено аналіз наукової та психолого-педагогічної літератури на тему дослідження; сформовано електронну базу даних; визначено літературні джерела, що становлять концептуальну базу дослідження; організовано участь педагогів ліцею у науково-методичних заходах НАПН України, всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях, тематика яких відповідає

темі дослідження; залучено педагогів до публікацій у збірниках наукових праць.

На виконання другого завдання протягом I етапу експерименту було організовано вивчення й аналіз педагогічного досвіду України і зарубіжжя з проблем формування інтегрованого освітнього середовища, упровадження STEAM-освіти в освітній процес, різнобічного розвитку особистості учня в умовах закладів загальної середньої освіти. На основі здійсненого аналізу наукових джерел було вивчено тематику наукових публікацій, зміст монографій з проблеми дослідження, проаналізовано досвід шкіл з організації STEAM-освіти в Україні, зарубіжний досвід організації інтегрованого навчання та упровадження STEAM-технологій в освітній процес шкіл Франції, США, Сінгапуру, Китаю, Ізраїлю, Японії та інших країн, здійснено аналіз діяльності гуртків робототехніки, досвіду організації STEAM-проектів та майкер-простору в зарубіжних школах.

На виконання третього завдання було організовано вивчення готовності вчителів до здійснення експериментальної діяльності. Аналіз готовності вчителів здійснювався на основі розроблених методик, зокрема анкет, опитувальників, тестів, моніторингових досліджень: «Вивчення професійної готовності вчителів до експериментальної роботи» (В. І. Зверєва), технології самооцінювання готовності педагогів до інноваційної діяльності (О. Я. Мариновська, Л. В. Зазуліна). Проведено визначення рівня готовності до інноваційної діяльності (за методикою Ю. В. Макогон), а також проведено дослідження за методикою педагогічного самооцінювання здатності педагогів до інноваційної діяльності (О. Ю. Моторнюк).

Із метою розроблення нормативного забезпечення експерименту та забезпечення відповідних умов його проведення створено Науково-методичну раду. До складу Ради увійшли науковий керівник, наукові консультанти, директор закладу та його заступники, методисти

позашкільного підрозділу ліцею, керівники методичних об'єднань ліцею, практичний психолог, батьки вихованців.

Науково-методична рада забезпечувала дотримання прав учасників дослідно-експериментальної роботи, визначила склад учасників дослідно-експериментальної роботи; ухвалила рішення про внесення змін до організаційної структури і режиму функціонування експериментального закладу освіти, а також про формування творчих груп за темою комплексного експериментального дослідження; готувала педагогічний колектив до організації дослідно-експериментальної діяльності за Програмою дослідно-експериментальної роботи.

Відповідно до Програми проведено засідання педагогічної ради, на якій було розглянуто питання «Основні завдання роботи закладу на I етапі дослідно-експериментальної роботи» (протокол № 2 від 30.10.2018 р.). Педагогічною радою було затверджено Програму дослідно-експериментальної роботи та проведення тестування вчителів ліцею з метою перевірки їхньої готовності до здійснення експериментальної діяльності.

Із числа досвідчених учителів ліцею було створено три творчі групи для роботи над темою комплексного експериментального дослідження.

Упродовж звітної періоду було забезпечено співпрацю з науковцями, викладачами закладів вищої освіти, засобами масової інформації, педагогічними колективами шкіл – партнерів в Україні, за кордоном з проблеми дослідження. Підписано договори про співпрацю з навчальним комплексом SainteMarthe-Chavagnes у межах міжнародного освітнього проєкту «OpenEducation» (Франція, м. Ангулем) з метою обміну кращими освітніми практиками, перейняття та застосування передових методів, творчих підходів у сфері освіти, залученням українських педагогів для обміну досвідом із французькими викладачами, учителями, напрацювання нових ідей, поглиблення та розширення знань про освіту, культуру, мистецтво, історію, традиції Франції та України. Відбувається творчий взаємообмін досвідом мистецького виховання школярів з педагогічними

колективами шкіл – партнерів: Миколаївською спеціалізованою школою «Академія дитячої творчості», школами мистецтв м. Житомира, м. Черкаси, м. Бердянська, м. Мелітополя, започатковано співпрацю з лінгвістичною школою (Мальта); розпочато творчу співпрацю зі школою Sacre Coeur у місті Квебек (Канада).

Упродовж першого етапу експерименту учні Запорізького класичного ліцею брали участь у конкурсі «Професія майбутнього» від корпорації Lego Foundation у межах фестивалю PLAY FEST (вони стали переможцями в номінації «Найкраща дизайнерська концепція» в квітні 2019 р.). Завдяки участі в конкурсі учні 1–11 класів набули практичного досвіду участі в STEAM-проекті, концептуальна ідея якої – представлення мультидисциплітарної професії *АГРОКОСМОКОНСТРУКТОР*.

У вересні 2019 року Запорізький класичний ліцей був учасником всеукраїнського конкурсу «YouthMedia Lab», мета якого - організація діяльності медіа-студії ліцею.

За звітний період було визначено й обґрунтовано педагогічні умови для розвитку і навчання дітей на основі інтеграції та елементів STEAM-освіти, до яких віднесено такі: створення інтеграційного освітнього середовища, інноваційного інформаційного і мейкер-простору ліцею; забезпечення цілісного творчого процесу навчання й виховання школярів, спрямованого на різнобічний розвиток кожної особистості в інтегрованому освітньому середовищі ліцею; створення науково-методичного супроводу упровадження інтегрованого навчання та STEAM-технологій в освітній процес.

У процесі I етапу експериментальної діяльності було визначено *критерії діагностування різнобічного розвитку особистості учнів ліцею*, до яких віднесено:

- *мотиваційно-ціннісний*, який виявляє рівень мотивів, інтересів, потреб і ціннісних орієнтирів до творчого різнобічного розвитку;

- *когнітивно-інтегрований*, що репрезентує наявність в учнів комплексу компетентностей, ерудованості та творчого потенціалу для особистого різнобічного розвитку;

- *діяльнісно-творчий*, який допомагає виявити рівень розвитку творчості, активності, практичних умінь і навичок самовдосконалюватися, умінь реалізувати творчі здібності в освітньому процесі;

- *результативно-рефлексійний*, що виявляє рівень різнобічного розвитку особистості школярів ліцею та рівень прагнення навчатися впродовж життя, удосконалюватися в майбутньому житті як різнобічна особистість.

Висновок: за результатами проведення I організаційно-підготовчого етапу дослідно-експериментальної роботи було виявлено, що професійна діяльність педагогічного колективу в інноваційному режимі стала внутрішньою потребою педагогів і має стійкий, дієвий характер.

Основні науково-прикладні результати та інновації. Для здійснення науково-теоретичного забезпечення змісту педагогічного експерименту впродовж 2019 року науковим керівником експерименту було проведено консультації, семінари, майстер-класи, тренінги для педагогічного колективу ліцею, серед яких: семінар «Знайомство зі STEAM-освітою» (вересень 2018 р.); семінар-тренінг «Bring your own device. Google Classroom» (жовтень 2018 р.); семінар «Проектна діяльність на основі STEAM-технологій» (грудень 2018 р.); серія тренінгів «Розробка STEAM-проектів для учнів початкової, основної та старшої школи» (лютий 2019 р.).

Науковим керівником експерименту було здійснено підготовку вчителів ліцею до опанування проектної технології, педагогічного колективу – до створення учнівських колективних проектів на основі інтеграції науки, технології, інженерії, мистецтва та математики за умови дотримання концептуальних засад STEAM-освіти. За звітний період було вибрано три основних тематичних вектори STEAM-проектів: «Еко-кафе», «SMART Я», «Вихованість в тренді». Упродовж 2019 року було визначено напрями

упровадження STEAM-освіти в позаурочній діяльності ліцею, траєкторію подальшого розвитку початкової, основної та старшої ланок ліцею, ключові принципи і напрями їх діяльності у сфері організації STEAM-освіти. Перший етап упровадження STEAM-освіти в освітню діяльність ліцею – розроблення STEAM-проектів початкової, основної та старшої його ланок.

За підтримки Google-тренера Антоніни Букач педагогів ліцею було залучено до червневої сесії дистанційного навчання за дистанційним курсом «Додатки Google в освітній діяльності» (60 годин). П'ятнадцять педагогів ліцею отримали сертифікат всеукраїнського рівня, підвищивши рівень ІКТ-компетентності у сфері цифрових технологій.

Відповідно до програми дослідно-експериментальної роботи підготовлено звіт про результати першого організаційно-підготовчого етапу експерименту на тему «Формування інтегрованого освітнього середовища ліцею як фактор різнобічного розвитку особистості учня» у червні 2018 р. – червні 2023 р. на базі Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.08.2018 р. № 834), на базі ДНУ ІМЗО МОН України, 15 жовтня 2019 р., м. Київ.

Підготовлено та надруковано сім наукових публікацій із проблеми дослідження (тези конференцій).

Упродовж звітнього періоду вчителі ліцею брали участь у роботі VI Міжнародної електронної науково-практичної конференції «Регіональні та культурні мистецькі практики», 14–15 березня 2019 р., м. Переяслав-Хмельницький (10 учителів, 3 тези до конфереції), міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи», 16–17 травня 2019 р., м. Запоріжжя (4 вчителі, 2 тези), Міжнародного форуму освіти «Трансформація професійного досвіду педагогів-новаторів: освітні тренди майбутнього» до 25-річчя інноваційного освітнього закладу Миколаївської спеціалізованої школи «Академія дитячої творчості», у роботі авторської школи Ганни Матвєєвої, 30–31.10.2019 р., м. Миколаїв (2 особи), у роботі круглого столу «Розвиток ідей педагогічної

майстерності І. Зязюна у діяльності закладів художньо-естетичного профілю» в межах Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», 14–16 березня 2019 р., у роботі IV Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції «Відкрита освіта та дистанційне навчання: від теорії до практики», 20 листопада 2019 р. (30 учителів, 2 тези до конференції).

На наступному етапі дослідження планується написання статей для міжнародних видань, методичних рекомендацій до упровадження STEAM-освіти в умовах спеціалізованого закладу загальної середньої освіти мистецького профілю.

Для досягнення результативності в процесі виконання II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи передбачається виконання таких завдань: розроблення та теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування інтегрованого освітнього середовища ліцею як фактора різнобічного розвитку особистості учнів; розроблення й апробація навчально-методичного, методичного, управлінського забезпечення освітнього процесу експериментального закладу освіти, діагностичного інструментарію, технологічних карт дослідження; здійснення поточного діагностування різнобічного розвитку особистостей учнів ліцею; здійснення моніторингу педагогічної компетентності вчителів закладу освіти з проблеми дослідження; розроблення критеріїв та здійснення поточного діагностування ефективності виконання експериментальної програми; апробація методик і технологій навчання на основі інтеграції та елементів STEAM-освіти в освітній діяльності ліцею.

3. Тема «Система наступності в розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів у комплексі «ліцей – коледж»» ((грудень 2018 р. – жовтень 2024 р.), наказ МОН № 1459 від 27 грудня 2018 р.).

Науковий керівник – Л. Г. Кондратова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій УМО.

Експериментальна база – 1: Комунальний вищий навчальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж»; 2: Центральний інститут післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України.

Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2019 р.

Із грудня 2018 року по листопад 2019 року в КЗВО КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж» у процесі реалізації I (організаційно-підготовчого) етапу експерименту було проведено теоретичну, науково-методичну підготовку педагогічного колективу до роботи в інноваційному режимі.

На виконання другого завдання впродовж I етапу проведення експерименту організовано вивчення й аналіз педагогічного досвіду України, зарубіжжя з проблем наступності в системі «коледж – ліцей», розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів в умовах педагогічного коледжу. На основі здійсненого аналізу наукових джерел було вивчено тематику наукових публікацій, зміст монографій із проблеми дослідження, проаналізовано досвід педагогічних коледжів щодо упровадження інновацій та розвитку професійної мобільності майбутніх учителів в Україні, за кордоном, зокрема, у Польщі, Німеччині, Австрії, Канаді, Франції; сформовано базу даних інноваційного педагогічного досвіду з розвитку професійної мобільності майбутніх учителів, який у подальшому буде впроваджено в освітній процес педагогічного коледжу.

У процесі розроблення нормативно-правового забезпечення експерименту було упорядковано законодавчу, концептуальну базу реалізації предметної наступності між закладами загальної середньої та професійної освіти, визначено концептуальні основи проблеми розвитку професійної мобільності майбутніх учителів початкової школи. Із метою розроблення нормативно-правового забезпечення експерименту було внесено корективи до складу науково-методичної ради педагогічного коледжу та плану її

роботи. Відповідно до рішення науково-методичної ради коледжу оптимізовано режим функціонування експериментального закладу освіти, ухвалено програму реалізації завдань дослідно-експериментальної діяльності, розпочато підготовку педагогічного колективу до організації експериментальної діяльності за Програмою експерименту. Педагогічною радою гуманітарно-педагогічного коледжу було затверджено Програму експериментальної роботи та План діяльності творчих груп за темою комплексного експериментального дослідження в процесі організації експериментальної діяльності.

На виконання четвертого завдання вивчено готовність викладачів педагогічного коледжу до здійснення експериментальної діяльності, упроваджено інновації та проведено наукові дослідження на основі вибраного діагностичного інструментарію (анкет, опитувальників, тестів). Було використано методику «Здібності педагога до творчого саморозвитку» І. В. Нікішиної, методику оцінювання рівня інноваційного потенціалу педагогічного колективу Т. В. Морозової, «Вивчення професійної готовності вчителів до експериментальної роботи» В. І. Зверєвої, методику педагогічного самооцінювання здатності педагогів до інноваційної діяльності О. Ю. Моторнюк.

За темою комплексного експериментального дослідження було сплановано діяльність двох творчих груп педагогічного коледжу. Перша творча група вибрала *проблему «Технології розвитку професійної мобільності майбутніх вчителів початкової школи»*, спланувала розробити методичні рекомендації щодо розвитку професійної мобільності студентів та забезпечувати науково-методичний супровід розвитку їхньої професійної мобільності. Друга творча група вибрала *проблемну тему «Розбудова системи наступності в системі коледж – ліцей»*, визначила пріоритетні напрями своєї діяльності: розроблення концепції предметної наступності коледж – ліцей, створення збірника програм наступності мистецької

профільної освіти (між закладами загальної середньої та професійної освіти) та подальше їх упровадження в діяльність коледжу й ліцею.

Упродовж звітнього періоду було налагоджено співпрацю колективу з науковцями, викладачами закладів вищої освіти, засобами масової інформації, педагогічними колективами закладів вищої освіти – партнерами в Україні, за кордоном із проблеми дослідження. Було укладено угоди:

- про співпрацю з волонтером Корпусу Миру США Меріел Васкез, Університетом економіки м. Бидгощ (Польща);
- про участь викладачів коледжу в швейцарсько-українському проєкті «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – (DOCCU)»;
- про участь студентів у міжнародних проєктах спільно з Всеукраїнським інститутом розвитку інтелекту людини, у проєкті «Викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах Київської області» за підручниками видавництв «Macmillan», «Longman», «Oxford University Press», «Cambridge University Press», «Express Publishing», у Програмі Корпусу Миру США «Викладання англійської мови як іноземної» (TEFL).

Упродовж звітнього періоду було організовано навчання студентів польської мови за програмою подвійних дипломів, налагоджено співпрацю з міжнародною громадською організацією «Світова молодіжна спільнота» з метою вивчення корейської мови викладачами і студентами коледжу, з Корпусом Миру США в Україні за науковим проєктом «Громадянська освіта як засіб удосконалення знань іноземної мови та знань студентів англomовних держав» та Університетом економіки м. Бидгощ з метою організації стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників за темою експериментального дослідження, сприяння академічній мобільності студентів закладу.

Педагогічний і студентський колективи брали участь у проєкті «MIND-тренінг лідерів освіти», проєкті із бібліотекою посольства США в Україні та бібліотекою Гете-інституту у Києві, міжнародних форумах та тренінгах

Товариства Червоного Хреста України та Данії. Адміністрація коледжу налагодила співпрацю з представниками Британської ради, видавництвами «Macmillan», «Longman», «Oxford University Press», «Cambridge University Press», «Express Publishing» щодо проведення занять із англійської мови, організації позанавчальної діяльності зі студентами закладу.

Визначено й обґрунтовано педагогічні умови для забезпечення системи наступності в розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів у комплексі «ліцей – коледж»:

1. Створення інноваційного освітнього середовища коледжу, що досягається завдяки ґрунтовній та системній організації підготовки професійно мобільних майбутніх педагогів, для інтеграції єдиних цілей і принципів усіх напрямів діяльності закладу освіти (освітньої, виховної, організаційно-управлінської, науково-дослідної, просвітницької, соціокультурної тощо) на основі розроблення, упровадження та перманентного оновлення комплексу взаємопов'язаних програм і проєктів відповідно до всебічних освітніх цілей.

2. Забезпечення творчої діяльності студентів для ефективного становлення професійної мобільності майбутніх педагогів. Саме творча діяльність забезпечує якісно нові результати, що характеризуються неповторністю, оригінальністю, суспільно-історичною унікальністю та мають соціальну значущість.

3. Реалізація системно-інтегративної організації підготовки студентів на основі системного, синергетичного, компетентнісного і суб'єктного підходів, що базуються на принципах гуманізації, безперервності, інноваційності та випереджувального характеру освіти.

4. Забезпечення науково-методичного супроводу системи наступності у професійній підготовці майбутніх учителів у комплексі «ліцей – коледж», заснованого на концептуальних засадах фахової передвищої освіти в гуманітарному, мистецькому, інклюзивному, соціально-педагогічному та

дизайнерському напрямах підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності.

У процесі I етапу експериментальної діяльності було визначено критерії діагностування початкового рівня розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів та рівня сформованості системи наступності в комплексі «коледж – ліцей».

До критеріїв визначення розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів віднесено: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-діяльнісний, рефлексивно-оцінювальний.

Основні науково-прикладні результати та інновації. На виконання завдання щодо здійснення науково-теоретичного забезпечення змісту педагогічного експерименту впродовж року було проведено консультації, семінари, майстер-класи, тренінги для педагогічного колективу ліцею, серед яких: науково-практичний семінар «Знайомство з програмою дослідно-експериментальної діяльності» (грудень 2018 р.); семінар-тренінг «Новітні цифрові технології в освітній діяльності» (лютий 2019 р.); серія семінарів-тренінгів «Розробка студентських проєктів» (квітень-травень 2019 р.).

За період першого етапу експерименту було розроблено такі студентські проєкти: «STEAM-технології в навчанні» (для студентів III–IV курсів спеціальності 013 Початкова освіта, 014 Середня освіта (образотворче мистецтво), позанавчальний волонтерський проєкт з інклюзії «Поряд з нами» (для студентів III–IV курсів 013 Початкова освіта).

Відповідно до програми дослідно-експериментальної роботи підготовлено звіт про результати першого організаційно-підготовчого етапу експерименту на тему «Система наступності в розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів у комплексі «ліцей – коледж» на базі Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж», 2019–2024 рр. (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2018 р. № 1459), на базі ДНУ ІМЗО МОН України, 5 листопада 2019 р., м. Київ.

Підготовлено й надруковано 10 тез до конференції та 2 наукові статті в журналі ScienRise: Pedagogical Education (у міжнародному науковому журналі «ScienceRise», який індексується у світових наукометричних базах даних і системах: CrossRef, GoogleScholar, РИНЦ, WorldCat, DOAJ, BASE, ResearchBib, Directory Indexing of International Research Journalsi) з проблеми дослідження.

За звітний період учителі ліцею брали участь у роботі VI Міжнародної електронної науково-практичної конференції «Регіональні та культурні мистецькі практики», 14–15 березня 2019 р., м. Переяслав-Хмельницький (6 викладачів, 6 тез до конференції), у роботі круглого столу «Розвиток ідей педагогічної майстерності І. Зязюна у діяльності закладів художньо-естетичного профілю» в межах Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», 14–16 березня 2019 р., у роботі IV Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції «Відкрита освіта та дистанційне навчання: від теорії до практики», 20 листопада 2019 р. (8 викладачів, 4 тези до конференції).

Експериментальну діяльність закладу на тему експериментального дослідження представлено в матеріалах Одинадцятої міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті – 2019» (срібна медаль).

Найвагоміші публікації виконавців теми:

1. Kondratova L. Actual problems of the pedagogical mastership development of the musical art teacher under conditions of postgraduate pedagogical tducation\\ScienRise: Pedagogical Education. № 3(30). 2019. P. 23–28.

2. Ружицький В. Становлення професійної мобільності майбутніх педагогів в умовах педагогічного коледжу \ ScienRise: Pedagogical Education. № 3(30). 2019. С. 4–9.

Для досягнення результативності в процесі виконання II (концептуально-діагностичного) етапу експериментальної роботи передбачається:

- розроблення та теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування системи наступності в розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів в умовах коледжу;
- розроблення діагностичного інструментарію, технологічних карт дослідження;
- розроблення й апробація навчально-методичного, методичного, управлінського забезпечення освітнього процесу експериментального закладу освіти;
- здійснення поточного діагностування сформованості професійної мобільності майбутніх педагогів;
- здійснення моніторингу педагогічної компетентності викладачів та студентів закладу освіти з проблеми дослідження; розроблення критеріїв та здійснення поточного діагностування ефективності виконання експериментальної програми; апробація методик і технологій навчання для формування системи наступності і професійної мобільності майбутніх педагогів.

4. Тема «Педагогічні умови формування конкурентоздатності фахівців гірничого профілю в професійних навчальних закладах» ((2016–2019 рр.), наказ МОН України № 665 від 13.06.2016 р.).

Науковий керівник – Л. М. Сергєєва, завідувачка кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», докторка педагогічних наук, професорка.

Експериментальна база – 1: Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей.

У звітному році над темою працювали 17 виконавців.

Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2019 р.

Основні науково-прикладні результати та інновації:

1. Розроблено модель та технологію формування конкурентоздатності фахівців гірничого профілю у ЗП(ПТ)О з урахуванням результатів

формувального етапу (удосконалення змісту навчально-методичних комплексів за напрямками формування особистісних якостей здобувачів освіти, підвищення рівня мотивації педагогічних працівників до здійснення самоосвітньої діяльності).

2. Експериментально перевірено модель із урахуванням коректив, узагальнено результати дослідження.

3. Розроблено:

- положення про рейтингове оцінювання педагогічних працівників;
- програму розвитку молодіжного центру «PR KPGTL»;
- програми тренінгів для здобувачів освіти «Я у світі професій», «10 кроків до мрії», «Публічні виступи», «Майстерність комунікації та вирішення конфліктів», «Розвиток підприємницької ініціативи», «Нестандартне мислення».

4. Створено:

- мобільний додаток доповненої реальності «PR KPGTL»;
- 3-d фільм «Буріння шпурів за допомогою високопродуктивної техніки фірми «AtlasCorso»;
- посібник конспектів для викладачів та здобувачів освіти з предметів професійно-теоретичної підготовки за професією «Прохідник»;
- макет «Заміна тягового двигуна електровоза К-14 в умовах горизонту шахти, що будується».

Підготовлено орієнтовні методичні рекомендації щодо формування конкурентоздатності фахівців гірничого профілю у ЗП(ПТ)О.

Результати експериментальної роботи оприлюднено на двох науково-практичних заходах всеукраїнського рівня:

- дискусійній панелі «Конкурентоздатний фахівець – сучасна стратегія закладу професійної освіти» в межах Десятої міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2019» (брали участь представники із ЗПТО 17 регіонів України);

- Другій всеукраїнській науково-практичній конференції «Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців у контексті сучасного ринку праці» (представники іноземних держав) – 283 учасники. 31.10 – 01.11. 2019 р.

Перебіг та результати експериментального дослідження висвітлювалися на 19 науково-практичних заходах та у засобах масової інформації (13 публікацій у газетах та 4 виступи на радіо і телебаченні).

Підготовлено й надруковано 38 наукових публікацій із проблеми дослідження.

Найвагоміші публікації виконавців теми:

1. Sergeieva L. The influence of the trends of the world labor market on the quality of vocational education and the competitiveness of Ukrainian specialists. / Larysa Sergeieva, Tetyana Stoychyk. Chicago, Illinois, USA. 2019. – С. 529–546.

2. Сергеева Л. М. Практики безперервного вдосконалення педагогічного персоналу // Методичний вісник професійно-технічної освіти Чернівецьчини. – Вип. 3. – Чернівці, 2019. – С. 38–42.

3. Сергеева Л. М. Конкурентоздатність як маркер успішності фахівця // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фахова передвища освіта: сучасні виклики та перспективи». – К.: Вид-во ДУ «НМЦ інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта», 2019. – 106 с. – С. 100–104. – Електронний документ. – Режим доступу: <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AGPU2QmrEZf5BaQ&cid=647B89EC5E30ED4B&id=647B89EC5E30ED4B%214948&parId=647B89EC5E30ED4B%214947&o=OneUp>.

4. Сергеева Л. М. Освітні послуги закладів професійно-технічної освіти // Профтехосвіта. – 2019. – № 5. – С. 2–8.

5. Сергеева Л. М. Емоційний простір освітнього середовища: компетенції ефективного викладача // Проблеми і перспективи розвитку

професійної компетентності працівників системи професійної освіти в умовах реформування освітньої галузі» : матеріали науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 40-річчю утворення Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (27 лютого 2019 р.) / Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО», 2019. – 498 с. – С. 259–262.

6. Стойчик Т. І. Управління якістю підготовки конкурентоздатних фахівців: аналіз наукових досліджень // Розвиток професіоналізму сучасного педагога в постнекласичній парадигмі : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Черкаси, 9–10 квітня 2019 р. – Черкаси : Видавець Гордієнко Є. І., 2019. – 182 с. – С. 59–61.

7. Стойчик Т. І. Управління якістю підготовки конкурентоздатних фахівців в умовах інтегративних процесів // Модернізація підготовки майбутніх фахівців професійно-педагогічного напрямку в умовах освітнього простору: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Кривий Ріг, Криворізький державний педагогічний університет, 25–26 квітня 2019 р.). – Кривий Ріг : КДПУ, 2019. – 175 с. – С. 79–81.

8. Стойчик Т. И. Взаимодействие рынка труда и заведений профессионального (профессионально-технического) образования в Украине // Профессиональное образование. Беларусь. – 2019. – № 4.

5. Тема «Управління розвитком закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики» (червень 2019 р. – грудень 2022 р.), наказ МОН України № 693 від 21.05.2019 р.).

Науковий керівник – Л. М. Сергєєва, завідувачка кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», докторка педагогічних наук, професорка.

Експериментальна база – 1: Чернівецьке вище професійне училище радіоелектроніки; 2: Державний професійно-технічний навчальний заклад «Чернівецький професійний ліцей сфери послуг»; 3: Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Чернівецькій області.

У звітному році над темою працювали 18 виконавців.

Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2019 р.

17 жовтня дано старт педагогічному експерименту всеукраїнського рівня на тему «Управління розвитком закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики» на базі Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (директорка – Світлана Микитюк), Вищого професійного училища радіоелектроніки (директор – канд. пед. наук Савелій Одайський) та ДПТНЗ «Чернівецький професійний ліцей сфери послуг» (директорка – Оріся Цимбал).

У науково-практичному семінарі брали участь: в.о. директора Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації Ірина Ісепенко; заступник начальника управління освіти і науки, начальник відділу професійної освіти та ліцензування Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА Лілія Бурченко; наукові консультанти ЕПМ: Катерина Мірошніченко, начальник відділу змісту та організації освітнього процесу Головного управління професійної освіти Директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України; Г. Кінах, доцент кафедри педагогіки і психології Волинського ІППО, канд. екон. наук, доцент; Тетяна Стойчик, заступник директора з навчально-виробничої роботи Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею (Дніпропетровська область), канд. пед. наук, члени робочої групи ЕПМ.

Підготовлено рукопис збірника конспектів для викладачів та здобувачів освіти з предметів професійно-теоретичної підготовки за професією «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних».

Підготовлено й надруковано 5 наукових публікацій із проблеми дослідження.

Найвагоміші публікації виконавців теми:

1. Сергеева Л. М. Практики безперервного вдосконалення педагогічного персоналу // Методичний вісник професійно-технічної освіти Чернівецьчини. – Вип. 3. – Чернівці, 2019. – С. 38–42.

2. Сергеева Л. М. Освітні послуги закладів професійно-технічної освіти // Профтехосвіта. – 2019. – № 5. – С. 2–8.

3. Микитюк С. М. Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців в контексті сучасного ринку праці / С. М. Микитюк, В. А. Мартинюк // Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців у контексті сучасного ринку праці: зб. матеріалів Другої всеукр. наук.-практ. конф. (за участю іноземних представників). Кривий Ріг, 31 жовтня – 1 листопада 2019 р. / за наук. ред. Л. М. Сергеевої, Т. І. Стойчик. – Кривий Ріг: КПГТЛ, 2019. – Т. 2. 451 с. – С. 279–284.

6. Тема «Підготовка керівних педагогічних та науково-педагогічних кадрів до роботи за інноваційними технологіями компанії Microsoft Україна» (травень 2017 р. – червень 2021 р.), наказ МОН України № 763 від 31.05.2017 р.).

Науковий керівник – В. В. Олійник, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, радник ректора УМО.

Експериментальна база – 2: ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України; Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2019 р.

Завершено другий (концептуально-діагностичний) етап (у квітні 2019 р.): розроблено концептуальні засади, підбрано методики і технології дослідження, моніторингу експерименту, розроблено науково-методичне забезпечення експерименту та науково-практичне забезпечення навчання дорослих (підбрано комплекс методів та інноваційних технологій); здійснено забезпечення постійного цілеспрямованого підвищення

професійної компетентності колективів закладів освіти (установ) завдяки використанню різноманітних форм роботи (конференцій, педагогічних колегій, семінарів тощо); поширення інноваційних форм: дистанційного навчання, проходження курсів, вебінарів компанії Microsoft, участь в освітніх проєктах тощо; здійснено розроблення системи підготовки керівних, педагогічних та науково-педагогічних працівників до роботи за інноваційними освітніми технологіями, проходження курсів Microsoft на сайті компанії та отримання сертифікатів і звань у віртуальній Академії Microsoft; розроблено психолого-педагогічний інструментарій; визначено особливості управління інноваційним процесом підвищення фахової кваліфікації в умовах модернізації галузі освіти; здійснено розроблення та наукове обґрунтування умов інноваційного розвитку системи підготовки керівних, педагогічних та науково-педагогічних працівників до роботи за інноваційними освітніми технологіями; здійснено розроблення, апробацію, упровадження програм спецкурсів; комплексну діагностику готовності до роботи за інноваційними освітніми технологіями всіх учасників.

Розпочато третій (формувальний) етап (травень 2019 р. – травень 2020 р.): здійснено запровадження умов інноваційного розвитку системи підготовки керівних, педагогічних та науково-педагогічних працівників до роботи за інноваційними освітніми технологіями; запроваджено комплекс методів та інноваційних технологій навчання дорослих за технологіями компанії Microsoft; розпочато створення банку даних методів та інноваційних технологій навчання дорослих.

Запровадження комплексу методів та інноваційних технологій навчання дорослих за технологіями компанії Microsoft сприятиме підвищенню професійної майстерності, ерудиції та загальної культури керівних, педагогічних та науково-педагогічних працівників, розвитку їхньої ініціативи і творчості, активізації роботи щодо впровадження в педагогічну практику інноваційних технологій компанії Microsoft та кращого педагогічного досвіду.

Експерименти регіонального рівня:

1. Тема «Психологічні засади розвитку професіоналізму педагогічних працівників в умовах післядипломної педагогічної освіти» ((2016–2019 рр.), наказ управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації від 08.07.2016 р. № 375).

Науковий керівник – О. І. Бондарчук, докторка психологічних наук, професорка, завідувачка кафедри психології управління ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Експериментальна база: ДЗВО «Університет менеджменту освіти»; Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Здолбунівський районний методичний кабінет Здолбунівської районної ради; Костопільський районний методичний кабінет відділу освіти Костопільської райдержадміністрації; Здолбунівська гімназія Здолбунівської районної ради; Білашівський НВК: ЗОШ I–III ст., ДНЗ Здолбунівської районної ради; Дерманський НВК ЗОШ I ст. – гімназія»; Костопільський район: Костопільська ЗОШ № 3I–III ст., Звіздівська ЗОШ I–III ст.

Основні наукові результати, досягнуті під час виконання дослідження у 2019 р.

На IV (підсумково-узагальнювальному) етапі (2019 р.) узагальнено результати дослідження динаміки сформованості професіоналізму педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти на основі розроблених та апробованих технологій розвитку професіоналізму педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти, спрямованих на досягнення вершин у професії (професійного «акме»), забезпечення можливостей самореалізації особистості у професійній діяльності.

Підготовлено методичні рекомендації щодо розвитку професіоналізму педагогічних і керівних кадрів в умовах післядипломної педагогічної освіти.

Результати експериментальної роботи Університету менеджменту освіти було узагальнено у довідковому виданні «Експериментальна діяльність державного вищого навчального закладу «Університет

менеджменту освіти» НАПН України» [За заг. ред. О. М. Отич ; упоряд.: О. М. Отич, О. А. Остряньська; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». – Київ : ЮСТОН, 2019], де представлено результати багаторічної системної експериментальної діяльності професорсько-викладацького колективу, яка забезпечила високий рейтинг Університету в системі національної освіти України, підтверджений здобуттям статусу Лідера післядипломної освіти (16 разів), Лідера наукової та науково-технічної діяльності (2018), численними золотими медалями міжнародних і всеукраїнських виставок та нагородами державного рівня, серед яких почесні грамоти Кабінету Міністрів України, МОН України, Національного рейтингу «Золота Фортуна» та ін. Довідкове видання адресоване педагогічним і науково-педагогічним працівникам, керівним кадрам освіти, працівникам органів державної влади, студентам, представникам широкої педагогічної громадськості й усім, хто цікавиться проблемами організації експериментальної роботи у закладах освіти.

Презентацію довідкового видання «Експериментальна діяльність державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» НАПН України» [За заг. ред. О. М. Отич ; упоряд.: О. М. Отич, О. А. Остряньська; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». – Київ : ЮСТОН, 2019] широкому колу педагогічної громадськості здійснено на науково-практичному семінарі «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ» (22 травня 2019 р.), проведеному науково-педагогічними працівниками відділу науково-організаційної роботи Університету менеджменту освіти. Довідкове видання розміщене в електронній бібліотеці НАПН України (<https://lib.iitta.gov.ua/716769/>).

